

gøre Sagen til et Kabinetspørgsmaal, og hvis man vil forhindre, at der sker en Fredsopløsning af Landstinget paa denne Sag, vil den da ikke vige tilbage for en Kampopløsning? Under alle Omstændigheder, Vælgerne Landet over ville følge denne Sags Behandling med den mest agtpaagivende Opmærksomhed, og særlig de Vælgere, der lide under den nuværende Uretfærdighed, ville have et meget fint Øre i denne Sag. De ville have en meget intensiv Fornemmelse af, for hvem denne Sag er Alvor, og for hvem den ikke er det, de ville have en meget klar Opfattelse af, hvad der kun er Agitation, og hvad der er alvorlig Villie til at faa Sagen gennemført. Det er jeg ikke i nogen som helst Tvivl om. De ville slutte sig til dem, der i alle Detailler, i alle Formspørgsmaal ere forhandlingsvenlige, naar blot Princippet kan blive gennemført. De ville gaa imod alle dem, der for 'en eller anden Kæphests Skyld' ville bidrage til at standse denne Sag. Saaledes vil Stemningen være, men Vælgerne have derfor ogsaa Ret til at faa klar Besked. Hvis Sagen ikke gennemføres inden de kommende Valg, tror jeg, at Forhandlingerne ville klare Sagen, saaledes — og vi skulle bidrage vort Dertil baade ved Forhandlingerne her i Salen, i Udvalget og paa anden Maade —, at Vælgerne ikke kunne være i Tvivl om, for hvem denne Sag er Alvor, og for hvem den ikke er det.

Skulde det ske, hvad jeg ikke haaber, hvad vi ville gøre vort for at forhindre, at Sagen skulle strande, vil den næste Valgdag blive ført i den lige Valgrets Tegn, og de, der kæmpe paa en saadan Maade, at ingen kan være i Tvivl om deres Alvor og Ærlighed og Kraft i denne Sag, de, der kæmpe under den lige og almindelige Valgrets Tegn — den Sag, der nu gaar sin Sejrsgang over hele Verden, endogsaa i gamle despotiske Lande — ja, mine Herre, de ville sejre.

Fogtmann: Maa jeg spørge den ærede Formand, om han betragter den Tilladelse, han forleden Dag gav mig til blive siddende, medens jeg talte, som foreløbig almindelig gældende, da jeg i saa Fald gerne vil benytte mig af den nu?

Formanden: Jeg antager, at Tinget billiger og giver sit Samtykke til, at det ærede Medlem for Holbæk Amts 1ste Valgekreds fremdeles taler siddende.

Fogtmann: Naar Repræsentationen i et konstitutionelt Land begynder paa en Forhandling om Grundlovændring, vil der i Almindelighed under saadanne Forhold være en stærk politisk Spænding oppe, hvor Interesserne ere særdeles vaagne, og hvor man venter sig en nær forestaaende stærk agitatorisk Tilstand i alle mulige Forhold, baade i og udenfor Repræsentationen. Det er naturligt, at naar man gaar til at forandre Grundreglerne for hele den konstitutionelle Tilstand i et Land, venter man, at der staar noget ganske overordentligt paa Spil, og at det drejer sig om alvorlige Brydninger eller Kampe, hvad man nu vil kalde det, mellem Partiernes om at sikre sig saadanne Tilstande, som fra den Side, der rejser dette Krav, maatte ønskes. Dette kan man ikke sige er Tilfældet, naar vi i Dag begynde Forhandlingerne om en Grundlovændring.

Det er ganske vist et vigtigt Spørgsmaal, som her skal afgøres, og det er ogsaa sikkert, at det vil føre til alvorlige og grundige Forhandlinger og Overvejelser gennem forskellige Trin, og at den Maade, hvorpaa det løses, vil have overordentlig stor Betydning for almindelig dansk politisk Udvikling. Men en saadan Højtrykstemning, som ellers i Almindelighed Grundlovsforhandlinger have, kan der ikke være Tale om at give i alt Fald Forhandlingen om det Forslag, som nu ligger for, og som vil komme til at ligge for efter Partiernes Stilling, som den er given fra Forholdene i Fjor.

Og det ved jo ogsaa Gud og hver Mand og Vælgerne rundt omkring i Landet, at naar Tingets Tid nu optages af en Forhandling om Grundlovsspørgsmaal, er det paa ingen Maade et almindelig politisk Opgør af Partiernes Stilling til Hovedbestemmelserne i Grundloven og hvad dermed staar i Forbindelse. Efter Sagens Forhistorie kan det ikke komme til at staa saadan. I og for sig var der jo Stof nok til at rejse en Forhandling om virkelig gennemgribende Grundlovsspørgsmaal, og man vil neppe heller i Fremtiden kunne dømme op mod, at Ønskerne herom antage bestemt Form og træde ud i en virkelig Forhandling. For saa vidt ere jo selv Ønskerne fra de radikale Partiers Side i Retning af en Grundlovs Revision ret beskedne, idet det jo stærkt markeres, at det, man ønsker, er en Grundlovsforandring i 5te Junigrundlovens Aand, hvilket jo ikke er noget særlig rebelsk. Det er ikke fuldstændigt at jage efter noget nyt